

مزاج و کاربرد مفردات گیاهی

مؤلفان

طیبه فرهانی

دانشجوی دکترای گیاهشناسی

فاطمه نجفی

کارشناس ارشد کشاورزی

عنوان و نام پدید آورندگان: مزاج و کاربرد مفردات گیاهی
/ طبیه فرهانی - فاطمه نجفی

مشخصات نشر: تهران، انتشارات زعیم، ۱۳۹۳.

مشخصات ظاهری: ۴۷۲، وزیری

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۴۰-۱۲۸-۱

موضوع: داروهای گیاهی

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

رده بندی کنگره: ۱۳۹۳ ۴م ۴۴/ف ۱۳۲۵ R

رده بندی دیویی: ۶۱۰

شماره کتابشناسی ملی: ۳۷۵۸۷۷۸

عنوان کتاب: مزاج و مفردات گیاهی

مؤلف و گرد آورندگان : طبیه فرهانی - فاطمه نجفی

✓ ناشر: انتشارات زعیم

✓ ناظر چاپ: صالح خوارزمی

✓ شمارگان: ۲۰۰۰ جلد

✓ نوبت چاپ: اول ۱۳۹۴

✓ شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۴۰-۱۲۸-۱

✓ قیمت: ۲۰/۰۰۰ تومان

انتشارات زعیم

مرکز بخش

تهران - میدان انقلاب - کوچه شهید جنتی بن بست فرسار - پلاک ۲ - طبقه ۳

انتشارات زعیم ۸۰ و ۶۹۲۰۰۶۰

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است و هرگونه چاپ و تکثیر

بدون اجازه کتبی ناشر ممنوع است.

سخنی با خوانندگان

امروزه استفاده از گیاهان دارویی جهت مصارف درمانی و بهداشتی، به خصوص در کشورهای آسیایی بیش از گذشته اهمیت یافته است. کشور ایران نیز که به دلیل شرایط اقلیمی خاص خود زمینه تنوع و گسترش گیاهان دارویی را فراهم نموده است نیاز از این امر مستثنی نمی باشد. گیاهان دارویی و داروهای فرآوری شده از آنها به دلیل اثر بخشی بالا، عوارض جانبی و مزینه های کمتر نسبت به داروهای شیمیایی جایگاه در خور توجهی در بازارهای جهانی به خود اختصاص داده است. با توجه به موارد مذکور لازم دانستیم مجموعه حاضر را که حاصل گردآوری از منابع و تجربیات بسیار معتبر است تهیه نموده و علاقمندان این عرصه را بیش از پیش با این گنجینه های سبز الهی آشنا نماییم.

کتاب حاضر تحت "عنوان مزاج و کاربرد مفردات گیاهی" بخش خلاصه ای از طبیعت و چکیده گنج الهی است، نعماتی که بشر قدر آنها را نمی داند و به سبب غفلت از آن دچار بیماریهای بسیاری می شود. این گیاهان نه تنها نقش درمانی خود را به اذن پروردگار متعال ایفا می کنند بلکه وظیفه پیشگیری را نیز به عهده دارند و خداوند حکیم در فصول، ماهها و روزهای گوناگون هریک را خاصیت و قوت و مزاجی پدید آورده تا برای اشرف مخلوقاتش سود آور باشد.

امیر المومنین علی علیه السلام فرمودند: "داووا مرضاکم بعقاقیر دیارکم" بیماران خود را با گیاهان سرزمین خویش درمان کنید. با توجه به این سخن حکمت آمیز خواهیم توانست به استقلالی برسیم که از لطف او بهره گیریم به شرط آنکه علم و تحقیق را سرمایه خود سازیم و به شناخت این گنجینه های مکنون و با ارزش دست یابیم و از گدایی شرق و غرب آزاد شویم.

این مجموعه شامل بخشهای متنوع از جمله، ویژگیهای ریخت شناسی، ترکیبات شیمیایی، موارد کاربرد به طور مجزا و یا در کنار سایر گیاهان در طب سنتی و طب رایج، موارد احتیاط یا منع مصرف، اسامی علمی و رایج گیاه و سایر موارد می باشد، بنابراین نه تنها شناسایی گیاهی که در جستجوی آن هستیم لازم است، بلکه آشنایی با محل رویش، نیازها و شرایط کشت از ضروریات می باشد و برای استفاده بهتر از گیاهان دارویی، داشتن اطلاعات کافی در زمینه رویشگاه ها و بیولوژی آنها ضروری است.

لازم جهت بهره مندی هرچه بیشتر از این منابع سرشار الهی، در مصارف درمانی یا آرایشی-بهداشتی و لزوم توجه به نوع مزاج فرد و گیاه، پیشگیری از اثرات جانبی احتمالی و یا تداخل دارویی با سایر داروهای گیاهی یا شیمیایی مورد استفاده، اطلاع از اثرات خاص آنها در دوران شیردهی یا بارداری، مصرف گیاهان دارویی و یا داروهای گیاهی زیر نظر متخصصان و صاحبان علم و تجربه و با مشورت و تأیید آنها صورت گیرد تا از اثرات درمانی هرچه بیشتر بهره مند شده و از پیامدهای نامطلوب اجتناب شود.

دکتر محمدعلی آقارفعی

عنوان

صفحه

۱.....	طرز تکثیر گیاهان دارویی
۱.....	مواد موثره و ترکیبات مهم گیاهان دارویی
۳.....	طریقه مصرف گیاهان دارویی
۵.....	زمان مصرف دارو
۶.....	انواع مزاج
۶.....	گرم و خشک (صفاوی)
۶.....	دستورهای غذایی
۷.....	گرم و تر (دموی)
۷.....	دستورهای غذایی
۸.....	سرد و تر (بلغمی)
۹.....	دستورهای غذایی
۱۰.....	سرد و خشک (سوداوی)
۱۰.....	دستورهای غذایی

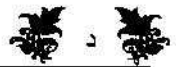
گیاهان با مزاج گرم و خشک

۱۵.....	آلونه ورا
۱۵.....	تاریخچه
۱۷.....	گیاه‌شناسی
۱۷.....	گونه‌های آلونه‌ورا
۱۸.....	خاستگاه و پراکنش جغرافیایی
۱۸.....	ترکیبات شیمیایی
۱۹.....	کشت و تکثیر
۲۰.....	پژوهش‌های علمی
۲۱.....	آلونه‌ورا در طب سنتی

۲۲	صبر زرد در احادیث
۲۳	اثرات فارماکولوژی و درمانی
۲۷	کاربردهای آرایشی - بهداشتی
۲۸	موارد احتیاط یا منع مصرف
۲۹	شیوه‌های مصرف
۳۲	آویشن
۳۲	تاریخچه
۳۳	گیاه‌شناسی
۳۴	کشت و تکثیر
۳۴	گونه‌های آویشن
۳۵	خاستگاه و پراکنش جغرافیایی
۳۶	پژوهش‌های علمی
۳۶	ترکیبات شیمیایی
۳۶	آویشن در طب سنتی
۳۷	آویشن در احادیث
۳۸	اثرات فارماکولوژی و درمانی
۴۰	کاربردهای آرایشی - بهداشتی
۴۱	شیوه‌های مصرف
۴۳	شربت مرکب آویشن
۴۳	شربت ساده آویشن
۴۴	دم کرده پونه کوهی و آویشن شیرازی
۴۴	فرآورده‌های دارویی
۴۵	موارد احتیاط یا منع مصرف

۴۶	نسخه‌های درمانی
۴۶	نسخه شماره ۱: جلوگیری از ریزش مو
۴۶	نسخه شماره ۲: تنگی نفس و کلیه
۴۶	نسخه شماره ۳: خارش گوش
۴۷	نسخه شماره ۴: نفخ شکم
۴۷	نسخه شماره ۵: آسم
۴۷	نسخه‌های ترکیبی آویشن
۴۷	نسخه شماره ۱: آرتروزها، درد مفاصل، گردن و شانه، کمر و زانو
۴۷	نسخه شماره ۲: آسکاریس، انگل‌های روده‌ای
۴۸	نسخه شماره ۳: بوی بد دهان
۴۸	نسخه شماره ۱-۳: بدبویی دهان به علت ورم معده یا روده‌ها
۴۸	نسخه شماره ۲-۳: بدبویی دهان به علت نفخ شکم
۴۸	نسخه شماره ۷: خارش گوش
۴۹	اسطوخودوس
۴۹	تاریخچه
۴۹	گیاه‌شناسی
۵۰	کشت و تکثیر
۵۰	ترکیبات شیمیایی
۵۰	اسطوخودوس در طب سنتی
۵۱	اثرات فارماکولوژی و درمانی
۵۴	کاربردهای آرایشی - بهداشتی
۵۴	شیوه‌های مصرف
۵۵	فرآورده‌های دارویی

عنوان

صفحه

موارد احتیاط یا منع مصرف	۵۵
نسخه‌های درمانی	۵۶
نسخه شماره ۱: التیام بخش سوختگی	۵۶
نسخه شماره ۲: خواب راحت	۵۶
نسخه شماره ۳: تسکین دهنده سوزش نیش حشرات	۵۶
نسخه شماره ۴: ضد میگرن	۵۷
نسخه شماره ۵: ضد عفونی کننده گیاهی	۵۷
نسخه شماره ۶: استرس	۵۷
نسخه شماره ۷: بهبود دهنده زخم	۵۷
نسخه شماره ۸: هضم کننده غذا و رفع دل درد	۵۷
نسخه شماره ۹: باز کننده مجاری تنفسی	۵۸
نسخه شماره ۱۰: ضد فشار خون	۵۸
نسخه شماره ۱۱: کنترل صرع	۵۸
نسخه شماره ۱۲: داروی مقوی سیستم اعصاب	۵۸
نسخه شماره ۱۳: ضد یبوست	۵۹
نسخه شماره ۱۴: جهت از بین بردن مورچه‌ها	۵۹
نسخه‌های ترکیبی	۵۹
نسخه شماره ۱۵-۱: رفع بی‌خوابی	۵۹
نسخه شماره ۱۵-۲:	۵۹
نسخه شماره ۱۶-۱: داروی آرام بخش اعصاب	۶۰
نسخه شماره ۱۶-۲:	۶۰
نسخه شماره ۱۶-۳:	۶۱
نسخه شماره ۲۰- درمان سردرد	۶۱
نسخه شماره ۲۱: سینوزیت چرکین و سرماخوردگی	۶۱

۶۲	اکالیتوس
۶۲	تاریخچه
۶۳	گیاه‌شناسی
۶۳	کشت و تکثیر
۶۴	گونه‌های اکالیتوس
۶۶	ترکیبات شیمیایی
۶۷	پژوهش‌های علمی
۶۸	اکالیتوس در طب سنتی
۶۸	اثرات فارماکولوژیکی و درمانی اکالیتوس
۷۱	شیوه‌های مصرف
۷۲	فرآورده‌های دارویی
۷۳	موارد احتیاط
۷۴	نسخه‌های دارویی
۷۴	نسخه شماره ۱: روماتیسم، دردهای مفصلی، آرتروز (داروی مالینی)
۷۴	نسخه شماره ۲: سینوزیت، گریپ، برونشیت
۷۴	نسخه شماره ۳: مخلوط روغن گندزا (برای سوختگی‌ها)
۷۴	نسخه شماره ۴: مخلوط گندزا
۷۵	بابونه
۷۵	تاریخچه
۷۶	گیاه‌شناسی
۷۷	تحقیقات علمی
۷۸	ترکیبات شیمیایی
۷۸	بابونه در طب سنتی

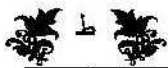

۷۹.....	اثرات فارماکولوژی و درمانی
۸۱.....	کاربردهای آرایشی - بهداشتی
۸۳.....	شیوه های مصرف
۸۴.....	دم کرده بابونه
۸۴.....	خواص درمانی جای بابونه (دم کرده گل بابونه)
۸۵.....	دم کرده گل بابونه و بهار نارنج
۸۵.....	فرآورده های دارویی
۸۵.....	فرآورده های دارویی ترکیبی
۸۶.....	موارد احتیاط یا منع مصرف
۸۶.....	نسخه های درمانی
۸۶.....	نسخه شماره ۱: رفع گرفتگی رحم و اختلالات ماهانه، کاهش فشار خون
۸۶.....	نسخه شماره ۲: زخم معده
۸۶.....	نسخه شماره ۳: رفع سردردهای عصبی
۸۷.....	نسخه شماره ۴: جهت نفخ شکم و قولنج
۸۷.....	نسخه شماره ۵: پیچیدگی عضلات دست و پای
۸۷.....	نسخه شماره ۶: تقویت موی سر و جلوگیری از ریزش
۸۷.....	نسخه شماره ۷: شادابی پوست
۸۸.....	نسخه شماره ۸: درمان سینوزیت
۸۸.....	نسخه شماره ۹: آبریزش از چشم (گرفتگی مجرای چشم)
۸۸.....	نسخه شماره ۱۰: بدبویی دهان به علت سینوزیت چرکی
۸۸.....	نسخه شماره ۱۱: روماتیسم، دردهای مفصلی، آرتروز (داروی مالیدنی)
۸۸.....	نسخه شماره ۱۲: داروی آرام بخش
۸۹.....	نسخه شماره ۱۳: دارو جهت رفع یبخواهی
۸۹.....	نسخه شماره ۱۴: دارو جهت نوعی صرع در اطفال

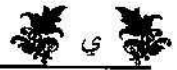

بادرنجبویه	۹۰
تاریخچه	۹۰
گیاه‌شناسی	۹۰
خاستگاه جغرافیایی	۹۱
کشت و تکثیر	۹۱
ترکیبات شیمیایی	۹۳
بادرنجبویه در طب سنتی	۹۳
بادرنجبویه در احادیث	۹۴
اثرات فارماکولوژیکی و درمانی	۹۴
کاربردهای آرایشی - بهداشتی	۹۶
شیوه‌های مصرف	۹۶
شربت مرکب بادرنجبویه	۹۶
دم کرده بادرنجبویه و زیرفون	۹۷
فرآورده‌های دارویی	۹۷
موارد احتیاط یا منع مصرف	۹۸
نسخه‌های درمانی	۹۸
نسخه شماره ۱: درمان ناراحتی‌های معده و روده	۹۸
نسخه شماره ۲: درمان تشنج عصبی	۹۸
* نسخه شماره ۳: بی‌خوابی	۹۸
* نسخه شماره ۴: درد (تیک) عصبی	۹۹
* نسخه شماره ۵: سینوزیت چرکین و سرماخوردگی	۹۹
* نسخه شماره ۶: دارو جهت رفع دردهای عصبی	۱۰۰
* نسخه شماره ۷: داروی معالجه بیماری‌های عصبی	۱۰۰
* نسخه شماره ۸: داروی معالجه سردردهای عصبی	۱۰۱

نسخه شماره ۹: آروغ زدن یا هواخوری	۱۰۱
بومادران	۱۰۲
تاریخچه	۱۰۲
گیاه‌شناسی	۱۰۳
کشت و تکثیر	۱۰۳
خاستگاه و پراکنش جغرافیایی	۱۰۴
پژوهش‌های علمی	۱۰۴
ترکیبات شیمیایی	۱۰۴
بومادران در طب سنتی	۱۰۵
اثرات فارماکولوژی و درمانی	۱۰۶
کاربردهای آرایشی - بهداشتی	۱۰۸
شیوه‌های مصرف	۱۰۹
فرآورده‌های دارویی	۱۰۹
موارد احتیاط یا منع مصرف	۱۰۹
نسخه درمانی	۱۱۰
نسخه شماره ۱: معالجه انواع بواسیر	۱۱۰
نسخه شماره ۲: پماد ضدرماتیسم	۱۱۱
نسخه شماره ۳: انگل‌های رودهای، آسکاریس	۱۱۱
نسخه شماره ۴: تب بر، ضد سرماخوردگی	۱۱۱
نسخه شماره ۵: بدبویی دهان به علت ورم معده یا رودها	۱۱۲
نسخه شماره ۶: بیاشتهایی	۱۱۲
نسخه شماره ۷: اختلالات دستگاه گوارش	۱۱۲
دارچین	۱۱۳

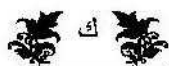
۱۱۳	تاریخچه
۱۱۴	گیاه‌شناسی
۱۱۴	انواع دارچین
۱۱۵	پژوهش‌های علمی
۱۱۶	ترکیبات شیمیایی
۱۱۷	دارچین در طب سنتی
۱۱۷	اثرات فارماکولوژی و درمانی
۱۱۹	کاربردهای آرایشی - بهداشتی
۱۲۰	نسخه‌های درمانی
۱۲۰	درمان التهاب مفصل (آرتریت)
۱۲۰	درمان بیماری قلبی:
۱۲۰	از بین بردن اثر خارش نیش‌های حشرات
۱۲۰	درمان ناباروری:
۱۲۱	از بین بردن عفونت مثانه
۱۲۱	درمان درد دندان:
۱۲۱	برطرف کردن سوء هاضمه
۱۲۱	درمان سرماخوردگی
۱۲۱	افزایش طول عمر
۱۲۲	کاهش کلسترول
۱۲۲	درمان عفونت‌های پوستی
۱۲۲	مشکل شنوایی
۱۲۲	برطرف کردن جوش صورت
۱۲۲	درمان سرطان
۱۲۳	از بین بردن خستگی مفرط

صفحه

عنوان

۱۲۳	از بین بردن بوی بد دهان
۱۲۳	جلوگیری از ریزش مو
۱۲۳	ضد جنون، ضد وحشت و اضطراب و ضد رعشه
۱۲۳	شیوه‌های مصرف
۱۲۵	موارد احتیاط یا منع مصرف
۱۲۶	رزماری
۱۲۶	تاریخچه
۱۲۷	گیاه‌شناسی
۱۲۸	ترکیبات شیمیایی
۱۲۸	پژوهش‌های علمی
۱۳۰	خاستگاه و پراکنش جغرافیایی
۱۳۰	کشت و تکثیر
۱۳۱	رزماری از دیدگاه طب سنتی
۱۳۲	اثرات فارماکولوژی و درمانی
۱۳۵	موارد احتیاط یا منع مصرف
۱۳۶	نسخه‌های درمانی
۱۳۶	نسخه شماره ۱: ضد دردهای نقرسی و روماتیسمی
۱۳۶	نسخه شماره ۲: داروی صفراآور
۱۳۶	نسخه شماره ۳: مرهم روماتیسم
۱۳۶	نسخه شماره ۴: حمام مقوی نیروی جنسی
۱۳۷	کاربردهای آرایشی-بهداشتی
۱۳۹	فرآورده‌های دارویی
۱۳۹	شیوه‌های مصرف

ریحان.....	۱۴۱
تاریخچه.....	۱۴۱
گیاه‌شناسی.....	۱۴۲
خاستگاه و پراکندگی جغرافیایی.....	۱۴۲
شرایط کشت و تکثیر.....	۱۴۳
گونه‌های ریحان.....	۱۴۳
پژوهش‌های علمی.....	۱۴۴
ترکیبات شیمیایی.....	۱۴۵
ریحان در طب سنتی.....	۱۴۶
ریحان در آیات و روایات.....	۱۴۶
فارماکولوژی.....	۱۴۷
خواص دارویی.....	۱۴۷
کاربرد آرایشی-بهداشتی.....	۱۵۰
شیوه‌های مصرف.....	۱۵۰
موارد احتیاط یا منع مصرف.....	۱۵۱
نسخه‌های درمانی.....	۱۵۱
نسخه شماره ۱: میگرن و انواع سردرد.....	۱۵۱
نسخه شماره ۲: رفع بیخوابی.....	۱۵۱
نسخه شماره ۳: داروی آرامبخش.....	۱۵۱
نسخه شماره ۴: ضد تب.....	۱۵۲
نسخه شماره ۵: معالج نزله کلیه.....	۱۵۲
نسخه شماره ۶: معرق.....	۱۵۲
زعفران.....	۱۵۳